

ONDANKS AUGUSTUS WERD 2014 EEN TOP SEIZOEN

Mei, juni en juli waren prachtig, augustus slecht en een zeldzaam mooie maand september sloot het seizoen van 2014 af. Omdat het weer zo voortreffelijk was, hebben we de eerste week van oktober nog doorgevaren. Een seizoen van ruim 9000 betalende passagiers en 39 abonneementhouders. Ook de catering heeft de kas behoorlijk gespekt, dus kunnen we dik tevreden zijn. Waar we niet elk jaar op mogen rekenen, is de 500 euro die we van de Rabobank Clubkas actie kregen. Die was welkom, want geheel storingvrij verloopt een seizoen nooit.

VRIJWILLIGERS KOMEN EN GAAN

In het bestuur vond een wisseling plaats, daarover op de volgende pagina meer.

Een paar schippers haakten af, meestal wegens gebrek aan tijd, maar we hebben er weer nieuwe collega's bij en nu is er zelfs zóveel belangstelling, dat we overwegen om een 'personeelsstop' in te voeren. Het bestuur vindt namelijk dat schippers minstens acht keer per seizoen moeten varen om hun ervaring op peil te houden. Met te veel schippers is er te weinig gelegenheid om die acht keer te halen. Op dit moment zijn er 35 schippers, 10 cateringdames en 5 bestuursleden, waarvan er 4 ook schipper zijn.

Collega-schipper Johan de Roest is in het begin van seizoen 2014 heel onverwachts overleden. Een aardig, bescheiden mens en we missen hem.

CATERING

Ons terrasje is intussen echt ontdekt en de dames die de catering doen, hebben een flinke bijdrage geleverd aan de inkomsten met de verkoop van koffie, thee, ijs, fris en gevulde koeken.

's Ochtends als het nog niet zo druk is, doen de schippers dat, maar op mooie middagen is varen en consumpties serveren niet te combineren. Ook hier hebben we een aantal nieuwe collega's mogen begroeten.

SCHADE, STORINGEN EN REPARATIES

Tijdens de opleiding wordt er de nadruk opgelegd om niet ruw met het materiaal om te gaan en dat gebeurt eigenlijk ook nooit, want de passagiers stellen dat niet op prijs en het voorkomt onnodige slijtage of schade. Maar de pont wordt intensief gebruikt, er moet veel meer mee gemaneuevreerd worden dan op een doorsnee motorjacht en dat gebeurt ook nog door 35 verschillende schippers.

De bedieningshendel van de boegschroef hield er mee op, de motorbediening haperde wel eens en een keerring in de hydrauliek van het stuur gaf de geest. Alles werd hersteld en zo mogelijk proberen we, om kosten te sparen, reparaties zelf te doen. Toen de motorbediening weer kuren kreeg, heeft schipper Hedzer van der Meer met een van zijn monteurs dat euvel verholpen.

Het seizoen werd afgesloten met een niet-werkende acculader, waardoor geen gebruik meer gemaakt kon worden van de walstroom als er te weinig zon was om via de zonnecellen de accu's weer vol te krijgen. Gelukkig was dat niet het geval en door zuinig te varen, kwamen we nooit stroom te kort. De kapotte acculader wordt hersteld voor het begin van het nieuwe seizoen, juist omdat er in het voorjaar vaak minder zonne-uren zijn dan in de zomer.

Schade aan een van de meerpalen en een verzakkende steiger op de zuidoever werden door de schippers Tamme Velstra en Rinze Sijbesma hersteld.

ONZE PASSAGIERS

De fietspont Keimpetille kent een aantal 'stamgasten' die zo eens per week - en soms nog vaker - een overzetting combineren met een bezoek aan ons terrasje voor koffie of thee. Regelmatig zijn alle vijf stoelen bezet en dan kunnen er nog wel vijf bij. Men vindt het heerlijk om aan het water te zitten, uit de wind, in de zon en om uit te kijken over het land en naar passerende schepen te zwaaien.

Ondertussen vaart de pont af en aan en wordt de vaardigheid van de schippers becommentarieerd.

VAN HEINDE EN VERRE

Getuige het aantal buitenlanders dat over wil, zijn wij ondertussen *world famous*. Smartphones met foto's van de Fietspont Keimpetille zijn overal ter wereld te vinden. Zelfs in China, want neem nou dat groepje Chinezen met kleurige fietshelmen op huurfietsen. We hoefden ze niet uit te leggen waar ze heen moesten, ze hadden immers een kaart en fietsten zonder enige aarzeling via Tsjeppeboer naar Welsryp.

We hebben Tsjechen op mountain bikes gehad en kwamen er Belgen bij de pont, dan zongen ze vaak *Schipper mag ik overvaren*. Nederlanders deden dat niet, maar verbazen zich over zo'n pontje op zonne-energie en dat mooie veerhuisje en wie dat dan allemaal betaald heeft, terwijl buitenlanders dat vanzelfsprekend vinden.

Duitse jongeren op skeelers met hun kampeeruitrusting op de rug, waren onderweg van Leeuwarden naar Amsterdam en dan neem je natuurlijk de pont bij Kingmatille.

De meeste passagiers komen fietsend en elke vorm van traptransport hebben we wel overgezet. Variërend van roestend tot blinkend, van de doorsnee Hollandse fiets, tot elk type elektrische fiets, van dure racefietsen, tandems, transportfietsen, ligfietsen, autopeds, mountain bikes en driewielers tot antieke zwarte herenrijwielen met vergulde biezen. Eén van de levenswijsheden die pontschippers opdoen: toon mij uw rijwiel en ik zeg u wie u bent.

Elke fietser of wandelaar heeft een goed humeur. Op die ene man na die op een wrakke fiets kwam aanzetten, een taal sprak waar we geen touw aan vast konden knopen en waarvan we nooit zullen weten waar hij vandaan kwam en waarom hij zo boos was. De hele overtocht stond hij zich hardop kwaad te maken. Die ene euro voor een kaartje kan hem niet dwars gezeten hebben, hij gaf twee euro, wilde niets terug en het was nog mooi weer ook.

Bijzonder was de verschijning van twee rendieren in de wei aan de overkant, maar die zagen af van een oversteek. Hun escapades hebben de krant nog gehaald.

Een Engels echtpaar waarschuwde dat als de Friezen net zo eigenwijs zouden zijn als de Schotten, het wel eens slecht kon aflopen met de pont. In een onafhankelijk maar arm Friesland was daar geen geld meer voor.

Dan waren er twee stoute oma's - met dezelfde kleinkinderen - uit Antwerpen die voor het eerst samen op fietsvakantie waren. De een was gescheiden, de ander weduwe. Ze zagen de ansichtkaarten die bij de pont te koop zijn en bedachten dat ze de kinderen wel een kaart konden sturen met de boodschap dat ze lesbisch geworden waren en gingen trouwen. Dat kon terplekke, want dienstdoende schipper Albert Nauta is ook ambtenaar van de burgerlijke stand.

Tenzij vermomd, hebben BN-ers de pont nog niet ontdekt en da's best. Kingmatille is de PC Hooftstraat niet en voor latte machiato moet je in de stad zijn. Onze koffie komt uit een gewoon koffiezetapparaat, kost maar een euro en een gevulde koek - niet van een patissier - tachtig cent. Daar komt Gooise bling-bling niet op af.

HET BESTUUR

Gryt van Duinen trad in het voorjaar van 2014 af als voorzitter van de Stichting *It Pontsje Werom*, die de *Fietspont Keimpetille* exploiteert. Zij volgde Foppe de Lang - de eerste voorzitter en mede-initiatiefnemer - op. Foppe en daarna Gryt hebben in de periode van 2006 tot 2010 overlegd met de verschillende autoriteiten en de gelden ingeworven om pont, steigers en veerhuisje te kunnen realiseren.

In barre tijden, toen enkele bewoners van Kingmatille tegen de komst van de pont waren, hebben zij toch doorgezet en daar zijn wij en onze vele duizenden passagiers, hen dankbaar voor.

Penningmeester Libbe Riemersma nam haar taak waar tot Meindert Lodewijks de nieuwe voorzitter werd. Meindert kan bogen op brede bestuurlijke ervaring en dat komt altijd goed van pas.

Regina Jorna blijft secretaris, Tamme Velstra doet de technische zaken, zoals het onderhoud aan pont, steigers en veerhuisje en Jouke Vlietstra leidt de nieuwe schippers op.

FINANCIERS EN SPONSORS

Nu kunnen we goed onze broek ophouden door de jaarlijkse inkomsten, maar er was nooit een pont gekomen zonder subsidieverstrekkers en sponsors. Die sponsors blijven ons ook steunen.

Dank daarvoor! Penningmeester Libbe Riemersma houdt de uitgaven goed in de hand en tot dusver zijn er nog geen echt dure reparaties nodig geweest. Maar dient b.v. een motor vervangen te worden, dan moet dat kunnen zonder dat de pont uit de vaart raakt vanwege een lege kas.

FINANCIERS - OVERHEDEN

Provincie Fryslân, EU-POP geld, Provincie Fryslân, Verenfonds/BDU, Gemeente Franekeradeel, Gemeente Littenseradeel, Gemeente Menaldumadeel

FINANCIERS - FONDSSEN

ANWB, Stichting VSB Fonds, Stichting Doelwijk, Stichting Herbert Duintjer Fonds, Stichting Juckema - Sideriusfonds, Stichting VSB Fonds, Fonds Bolsward - Dronryp 1963, Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij, Stichting Multifunctioneel Bedrijvencentrum Westergozone, Wonen Noordwest Friesland

SPONSORENDE BEDRIJVEN

Bureau De Bok - Franeker, Drukkerij Draaisma - Dronryp, Sportcentrum Bloemketerp - Franeker, Hercules/Bijlsma - Franeker, Ontwerpstudio Jukkema - Dronryp, Maritieme Academie - Harlingen, Kuiper Verzekeringen - Heerenveen, Mannen van Staal - Leeuwarden, Multiship Holland BV - Harlingen, Restaurant Op Hatsum - Dronryp, Rabobank Leeuwarden - Noordwest Fryslân, De Stadsherberg - Franeker, Schoenmakerij Versteeg - Franeker, Fietsspecialist Van Der Woude - Franeker

ADVERTEERDERS IN DE FOLDER 2015

André's Houtbewerking - Dronryp, De Korenaar - Franeker, It Noflik Stee - Zweins, Rabobank Leeuwarden - Noordwest Fryslân, Slagerij Terpstra - Franeker

PUBLICITEIT

Ondanks dat er regelmatig in verschillende bladen en kranten over ons geschreven wordt en we vorig jaar ook weer op Omrop Fryslân te zien waren, ondanks dat we regelmatig prijzen winnen, zijn er nog steeds bewoners in de regio die stomverbaasd bij de pont komen en nooit van ons hebben gehoord. Publiciteit zoeken blijft noodzakelijk. Zo sturen we altijd persberichten naar de verschillende regionale kranten en dorpsbladen voor ons vaarseizoen begint. Dat begint - ijs en weder dienende - elk jaar rond eind april en eindigt eind september.

Jaargang 2015 van onze folder met een overzicht van de vaartijden en de fietsroutes van en naar de pont ligt op elke camping, bed & brochje, in elke hotellobby, sportschool-kantine en in de folderrekken bij balies van gemeentehuizen en bibliotheken.

Het boekje *Keimpetille, It Ponsje Werom* - o.a. met de geschiedenis van Kingmatille - dat voor vijf euro verkrijgbaar is bij het veerhuis, draagt ook bij aan onze goede naam. Wilt u een pakje folders of boekjes ontvangen, laat het dan weten aan Regina Jorna en mail naar pontsjewerom@gmail.com.

Mocht u beschikken over mooie pontfoto's of een bijzonder verhaal over de oude of de nieuwe pont kennen, dan kunt u die ook opsturen naar pontsjewerom@gmail.com.

NIEUWE SCHIPPERS

We zijn openbaar vervoer, veiligheid en comfort van de passagiers gaat voor en de bemanning is het visitekaartje van de pont. Jouke Vlietstra leidt de nieuwe schippers op, daarna varen ze samen met ervaren schippers. Zo krijgen ze het manoeuvreren vlot onder de knie, want er wordt om en om gevaren en op stille uren kan er geoefend worden.

Soms varen we op locaties waar bruggen gerepareerd worden en waar de condities en voorzieningen heel anders zijn, dus is brede vaardigheid van de schippers een vereiste.

In ons Handboek Pontschipper worden alle technische aspecten van het varen, de voorrangregels en man-over-boord situaties behandeld. De eerste versie van het handboek is gemaakt door de Maritieme Academie, maar intussen hebben we het zelf verder ontwikkeld en elk jaar worden opgedane ervaringen toegevoegd.

Die 250 m heen en weer varen lijkt simpel, maar elke dienst is de wind anders en de zijwindgevoelige pont vraagt om een vaste hand, zeker bij harde wind. Vlot meerlijnen hanteren moet je ook leren.

Hebben watersporters het pontvaren sneller door dan zij die nooit gevaren hebben? Niet altijd, want de pont met zijn 2 roer-

Stralend weer op zaterdagmiddag 4 oktober, tijdens het laatste vaarweekend voor de winterstop. Het terras zit vol en er komen meer fietsers aan.

propellers, stuurt echt anders dan een motorkruiser of zeiljacht. Het duurt even voordat niet-watersporters zich realiseren dat de pont niet reageert als een auto. Als je die stopt, staat hij stil, als je de pont stopt, duwt de wind hem ergens naar toe en als je niet reageert, ergens tegen aan. Als dat beseft er is, gaat het leren manoeuvreren niet veel trager en soms sneller dan bij watersporters die *het wel even zullen doen* of die er maar moeilijk aan kunnen wennen dat de pont echt anders reageert dan hun boot.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid is onder de indruk van onze voorzieningen en van onze gedegen schippersopleiding.

Ervaren schipper Rinze Sijbesma (links) leert nieuweling Meindert Lodewijks de kneepjes van het varen. Foto: Joachim de Ruiter

DE HILJA EN DE PONT

Het briefje rechts is in 1953 geschreven door een ambtenaar en het staat in het boekje *Keimpetille, It Pontsje Werom*. Op het moment van publicatie - 2012 - kennen we het verhaal erachter niet, maar puur toevallig kom ik er later achter in een gesprek met mijn toenmalige buurman, gepensioneerd binnenschipper Frits Vermeulen in Harlingen. We doen wel vaker even een bakkie, ik vertel over de pont - we zijn net begonnen aan ons tweede seizoen - en laat hem het boekje zien dat dan juist gedrukt is. Hij bladert het door en stopt op pagina 23. "Er staat een fout in, de luxe motor die langs Kingmatille vaart op die foto is niet de *Hilma*, maar de *Hilja* van mijn oom Jan Vermeulen. Die koopt 'ie na de oorlog en noemt het *Hilja*, van Hillie en Jan. Vergeleken met een skûtsje, is dat natuurlijk veel luxer varen, vandaar *luxe motor*. Zulke kleine vrachtscheepjes werken allang niet meer vandaag de dag. Afijn, hij vaart met geslachte varkens van Akkrum naar Harlingen die naar Engeland verscheept worden, dat was een wekelijks reis. Maar buurman, nou komt het. In december 1953 varen we bij mistig weer langs Kingmatille. Ik mocht deze reis mee en sta aan het roer, want oom Jan moet even benedendeks zijn. Ik was toen tien en kon maar net over het stuurwiel heen kijken. Opeens doemt die pont uit de mist op, ik schrik me de tering, kan niks meer doen en zie dat de *Hilja* de kabel ramt. De kabellier op de kant wordt van zijn fundatie gerukt en de pont klappt tegen de boot. Oom Jan komt direct naar boven en niemand op de pont heeft gemerkt dat de stuurman maar tien was..."

HJ

14 December 1953

Pontwachter W. Braakema te Kingmatille vraagt hulp bij pont op mistige dagen.
Schepen geven niet de voorgeschreven sein en met de misthoorn, daardoor is de lier vrolijk werk makgrvaren door een boot, toen de pont bijna midden in het kanaal was. Zeer gevaarlijk, had toen vier passagiers aan boord.
Als nu het mistig weer iemand bij plotseling onzekerde gevaar de lier kan laten vieren, zodat schepen daaroverheen kunnen varen, zullen hij en de reizigers niet meer in levensgevaar verkeren tijdens een overtocht.
Jan Duwada te Kingmatille is bereid te helpen, als de gemeente daarvoor betaalt.

K

ANNE & ELE

Vaste gasten kennen ze: Anne is op mooie middagen druk in de weer met koffie, thee en ijsjes voor de kinderen en Ele schippert. Ze wonen op Kingmatille en da's handig, ze kunnen lopend 'naar het werk' en zijn er allebei vanaf het begin bij. Is er een schipper of catering dame verhinderd, dan kun je altijd een beroep doen op de Bruinsma's.

Ele was vroeger boerenarbeider aan de overkant bij Van Duinen. Hij is vaak overgestoken met Jaap Petrus, de laatste pontbaas die in '63 moest stoppen. Later zijn de Bruinsma's de horeca ingegaan, ze hebben onder andere de sportkantine op Schatzenburg en een dorpscafé in Witmarsum gerund en werken nu als vrijwilligers in het dorps huis van Zweins. Onlangs waren ze vijftig jaar getrouwd.

Ele is een van de oudste schippers en niet van zijn stuk te krijgen. Mager was 'ie z'n hele leven al en zoals hij zelf zegt: *Met een paar dikke stenen in de broekzak waai ik niet weg en boven de schouders is alles nog prima in orde*. Nooit watersporter geweest, heeft hij de pont perfect in de hand. Hij zal je de oren niet van de kop kletsen, maar rolt een zwaar sjekje en zegt met een twinkeling in zijn ogen terloops even precies waar het op staat.

Anne heeft het hart meer op de tong. Ze is hartelijk en gastvrij, maar volk met last van belangrijkheid, heeft aan haar een slechte. Of ze wel eens mee geweest is met de pont? Geen denken aan, ze is bang voor water. Ze heeft veel middagdiensten gedraaid en zeker dankzij haar zijn er 'stamgasten' die minstens een keer per week eigenlijk alleen maar oversteken voor de gezelligheid op het terras. Met verse koffie. Gouden mensen, Anne & Ele.

De Pontbrief is een uitgave van de Stichting It Pontsje Werom
Secretariaat: Keimptilsterdyk 8, 9035 VL Dronryp
www.fietspontkeimpetille.nl
www.facebook.com/fietspont.keimpetille
pontsjewerom@gmail.com

Tekst, foto's en grafische vormgeving:
Henk Jukkema, Dronryp
Druk: Draaisma Druk & Print, Dronryp

